

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ser velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristo stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvele frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoliše pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Arnimova pravda in nemška politika.

Politično najvažnejši so v dvoboju mej Bismarkom in Arnimom pred berlinskim sedom brez dvoma oni Arnimovi dopisi in Bismarkovi odgovori iz leta 1872, kateri govore o razmerah Nemčije k Francoski, in katere nemško Bismarkovo politiko označujejo kot machiavellistično, samopridno, breznačelno in brezmožno. Nemški časopisi Bismarku hvalo pojó, celo oni, ki so stali dosedaj na strani Arnimovi. Imenujejo Bismarkovo politiko narodno, nemško politiko, praktično in najboljšo. In v čem je ta praktičnost? V tem, da Bismark v dopisu na Arnima od 20. dec. 1872 naravnost izpove, da mora Nemčija celo komunarde parizke podpirati, ako ti Francosko slabé. Za to je on proti monarhiji na Francoskem, ker se mu zdi, da bi monarhija mogla mej dozdanjimi prijatelji Prusije, v Avstriji in Rusiji dobiti zaveznikov, kar republika po Bismarkovem mnenju ne bode tako lahko.

Ta avtentični izrek silnega nemškega državnika bode imel velike nasledke. Na Francoskem bode škodoval vsaj začasno republikancem in bi koristil legitimistom, ko bi jim količkaj pomoči moglo. Hvala osodi, da so legitimisti nemogoči postali, drugi, republikancem ravnorodni, monarhični politični element pak je še bolj pred Francozi kompromitiran z Arnimovim tajnim pismom na Bismarka, od 6. maja 1872, v katerem parizki nemški poslanik poroča, da so bonapartisti edini faktor, ki Nemcem, sovražnikom Francije, zvezo ponuja in od njih podpore išče. A kakor se je uže marsikateri veliki mož v posameznih rečeh zmotil, tako upajmo, da se je tudi Bismark v svoji sodbi

o francoski republiki, katera bode, ako ostane konservativnejša, isto tako lahka zaveznikov dobila in od Nemčije odškodovanja iskala, kakor monarhija. Kakor se je n. pr. Bismark velikansko zmotil, ko je mislil, da s petimi milijardami vojne odškodnine Francosko oslabi popolnem, tako se bode glede republike.

Nadalje bode iz te „praktične“, brezobzirno nemoralne in egoistične nemške politike naučila se Avstrija in Rusija, kako malo vreden je politični zaveznik Prus. Pri nas bode menda vendar dvorski krogi izprevideli, da so nam pruski Nemci prijatelji, dokler se za-nje dela. Isto tako se Rusija ne more zapirati prepričanju, da nemška država more na enkrat vsako priliko porabiti in ravno tako perfidno Rusiji nasproti delati, pozabeljši vse prijateljstvo, kakor perfidno dela s Francosko. — Ta nauk bode prodril prej ali slej. Ako dan denes nemški narod občuduje Bismarkovo „praktično“ politiko, tudi če je nepoštena, izprevidel bode, da vendar dolgo ne traje ker je proti vsej morali. Jugoslovanski list prav omenja, da Bismark pozablja pregovor svojega naroda: „ehrich währt am längsten.“

Kakor je ta pravda po besedah Arnimovih „grob prijateljstva“ dveh državnikov, tako utegne biti grob nenaravne zveze prusko-rusko-avstrijske. In to ne bode na škodo Slovanstva.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 17. decembra.

Državni zbor pojde konec tega meseca na božične praznike. — Tudi gosposka zbornica bode najbrž še pred pra-

zniki v eni sami seji odobrila budget, kakor ga je zbornica poslancev v 12 dneh sklenila.

V seji 16. dec. je poslanec Čienčiala iz Šlezije stavil resolucijo naj se večji obzir jemlje na slovenski jezik v Šleziji. Po ostri debati mej Čienčialom, Demelom in Süssom je bila resolucija odbita. — Steudlov nasvet, naj vlada preudari, ali bi se neodpravi užitinski davek od materijala za kurjavo. — Schöffel je nasvetoval, naj se gozdna policija popravi. — Finančni minister je predložil postavo o spremembi v ravnanju državnih založnic.

Dunajski dopisnik v „Tiroler Stimmen“ pravi o poslednjem ministerskem posvetovanju, da so bili ministri baš v seji državnega zbora, ko jih kar nepričakovano cesar pokliče po ukončenem zborovanju k sebi. Dalje pravi, da je stanje ministerstva res v velikej nevarnosti, ker ministerska politika, da si jo parlament odobrava, ne ustreza vendar nadejam v odločilnih krogih, končno pak še pristavlja: „Akoravno se sedanji položaj politični od vseh strani smatra, kot tak, ki se ne more vzdržati, vendar je verjetno, da v najbližji dobi nastane zmenja mej vodilnimi krog.“

V **Gradcu** je „nemško društvo“ sklenilo resolucijo naj se avdó delavske zbornice. Delavci pak so zahtevali občno direktno volilno pravo, — za katero bi tudi Nemci precej glasovali, ko bi se ne bali, da potem morda Slovani do narodnih pravic pridemo.

V **Pešti** je izšla brošura z naslovom: „ogersko - konservativna politika“, katera Andrassyja hudo prijemlje. Brošura se sklicuje na Senyeya. Pisatelj je baje nek g. Asboth, tajnik v ministerstvu, kateri je zavoljo te brošure uže službo izgubil.

Vrnjenje države.

V nadaljevanju o **Arnimovej** obravnavi 16. t. m. je najprej ugovarjal državni pravnik Holtendorfovemu govoru, vsled česar mu je slednji zbadljivo in ostro odgovarjal. Na to je govoril Dokhorn izvrsten zagovor. Poudarjal je in dokazoval, da glede vseh obtožnih točk nij nič resničnega in dokaza-

Listek.

En dan pri Alai-begu v Derventu.

(Iz Bosne, izv. dopis „Slov. Narodu“)

V hrvatskem Brodu živi bogat in ugleden trgovec M. Njegove kupčijske zveze segajo daleč noter v Bosno tja do Sarajeva in celo do Novega Pazara. Eden njegovih prvih kupčijskih in osebnih prijateljev je Alai-beg v Derventu. S priporočnico trgovca M., napotil sem se pretečeno jesen v Dervent. Cesta iz turškega Broda do Derventa še nij dolgo kar je dodelana. Dokler se debelo na njo navožen prod ne poleže in ne potere, se v kočiji po njej pač ne bi moglo drugače, nego korak za korakom voziti. Najel sem si torej v turškem Brodu konja jahača, in v dveh urah srednje ježe sem bil v Derventu. Mesto je, kar se veličine tiče, skoro toliko, koliki je Zagreb

ali Ljubljana. Število prebivalcev bi pa jaz na komaj pičlih 10.000 računal. Hiše so večidel lesene in na eno nadstropje visoke, sicer se pa najde mej njimi tudi mnogo lepo zidanih. Alai-begova hiša, ki sem jo po ne dolgem povpraševanju našel, je zidana v čistem turškem slogu. „Alai-beg“ pomeni v turškeji vojski oficirsko šaržo, namreč poveljnika konjikov posebnega enega okraja in sicer v razločenje od Šandžak-bega, kot poveljnika konjikov cele provincije. Derventski Alai-beg je poleg svojega oficirstva tudi trgovec. Našel sem ga v njegovej prodajnici broječega dukate in škode (zlate in tolarje), kateri so v dveh precej velikih kupcih na mizi ležali. Valjda je ravno svojo kaso škontroval. Podajavši mu priporočno pismo trgovca M., spoznal je, znano mu pisavo uže na adresi, in še predno je pismo razpečatil in prečital, pozdravil me je s „salom-alek“ (bog s taboj) položivši levo

roko na čelo, desno na srce, kakor je turški običaj, ter me peljal v gornje nadstropje. Prodajalnice pa nij zaklenil, dasiravno je bila na stečaj odprta in je ves denar ne zakrit na mizi ležal. Moral je uže trdno prepričan biti, da mu nikdo niti enega okrogljaka zmeknil ne bode. Alai-beg je, kakor so sploh vsi bosniški Turki, visoke in čvaste postave, lica možkih in resnih potezov, kakoršna se vidijo na starorimskih denarjih. Nos je pravilno urezan in plemenitega značaja, brada, sem ter tje uže malo osivela, je pa bolj redkasta. Cenil bi ga na 45 do 50 let starosti. Od zagorelega lica se lepo odlikuje beli turban, katerega samo derviši nositi smejo, in pa tisti Turki, ki so na Kaabi, mohamedovem grobu v Mekki, morili. Vsak Turk, ki je v koranu zapovedano božjo pot v Mekki naredil, sme beli turban nositi, ter se imenuje Hadži. Soba, v katero me je Alai-beg peljal, je bila celo po

nega. Govornik ne najde uzroka in si ne more misliti o Arnimu kacega zločina, ker se vse listine nahajajo dvakrat prepisane. — V popoldnevnej seji je odgovarjal državni pravnik na Dokhornov govor, potem se pak oglasi dr. Munkel k besedi. Zagovarja vsak tudi najmanjši prestopok. Mej splošno pozornostjo izpregovori potem Arnim sam. Pred njim ležeči zvezek konfliktnih aktov omenja, pravi, da je to grob, v katerem je na veke pokopana iskrena prijateljska zveza (z Bismarkom). — „Ko bi bili še dandenes“ — nadaljuje — „očiščevalne prisage, bi takoj prisegel z najčistejšo vestjo, da nisem zakrivil ničesa protipostavnega“. — Razsodba se še le objavi v soboto, ker sodniki potrebujejo dva dni za posvetovanje.

Boj proti *hierarhični* prevzetnosti nasproti državi, širi se po celem svetu. Iz Valparaíso, glavnega mesta (150.000 prebiv.) južnoamerikanske republike Chile se telegrafuje, da je tamošnja poslanska zbornica sprejela postavo, ki žuga z zaporem vsacemu, kateri one papeževe naredbe hoče v Chile izvrševati, ki ne odvisnost in varnost dežele žalijo. Tudi se je sprejela z 58 proti 29 glasom postava, ki omeja pravice duhovenstva. — Iz Paname se javlja, da ste se vladi v Honduras in Salvador zedinili proti klerikalnim prevzetnostim ena drugo podpirati. Vlada guatemalska je povabljena naj v zvezo pristopi.

Dopisi.

Iz Goriške okolice 15. dec. [Izv. dop.] Zdi se mi vredno omeniti, znano jako veliko krivico, katera se pri nas godi. Gospodje veleslavne sodnije v Gorici nikakor ne morejo razumeti, da žive od slovenskega kmeta, ne hote razumeti, da nismo mi zaradi njih na svetu, nego da so oni zaradi nas. Živ dokaz temu, so tukajšnje porotne obravnave. Ne vem, zakaj se ti gospodje tistega jezika ne poslužujejo, katerega naš kmet umeje. Ali je mar naš slovenski jezik za nje „pregmej“? Istina je, da imamo izvrstnega tolmača, ali kaj bi bilo tega treba, ko bi se imenovali gospodje slovenski naučili? — Kako bi naši Lahoni kričali, ko bi se pri tukajšnji sodnji slovenski jezik vpeljal, kar bi bilo tudi pravično, ker je vendar večina prebivalcev slovenska, ali da bi se vsaj s slovenskim ljudstvom po domače občevalo. Tudi v materijalnem oziru bi bilo bolje, ker bi stroški za tolmača odpadli.

Prav čudil sem se, ko sem pretečeni teden slišal obravnavanje, pri katerem se je govorilo izključljivo italijanski, še celo pred-

sednik niti besedice nij mogel s pričami govoriti. — Meni se zdi, da je to velik razloček, ako predsednik obravnave s strankami sam more govoriti. Pa ne stoprv to, še druga krivica se nam godi, namreč, da sedi mej porotniki mnogo tacihi mož, ki niti besedice slovenskega ne umejo. Vprašam, kako more tak porotnik svojo misel po svojem lastnem prepričanju ob obtožencu izraziti? Ali je mar naša dolžnost, da bi se mi zaradi lahonskih sodnikov vsi italijansko učili? jaz mislim, da vendar ne, ker ne jemo mi za njih žulje kruh, temveč oni za naše! Ali mar mi ne plačujemo davke? — pa še kako točno mora biti plačano, drugače nas precej „zarubijo!“

Želim, da bi to ne bil „glas vpijočega v puščavi“, ampak upam, da tudi za nas se bode enkrat na bolje obrnilo, ter se nam uže enkrat tako pogosto ponovljena želja izpolni.

Iz Bohinjske Bele 10. dec. [Izv. dop.] Ne mislim nikogar žaliti s temi vrsticami, nego samo v prid resnice in našega kraja pišem in zraven pa tudi naše prenapetneže nekoliko svarim.

Naš tukajšnji krčmar Plemelj vulgo Suhar, pošten človek, kakoršnih je malo, naročen je na „Slovenski Tednik“. Minolo je uže mesec, kar je tega poštenjaka poklical nenadno tukajšnji gospod župnik. Plemelj nič slabega slutel, gre takoj k goasp. župniku. Pa komaj k njemu pride, čuti, da more kaj posebnega biti. Gospod župnik včas razkačen, začne ga oštevati zaradi nedolžnega „Slovenskega Tednika“, pravil mu je res zelo hude, in sicer take, da me je skoraj sram povedati. Mej drugim mu tudi ostro prepove še na „Slovenski Tednik“ naročen biti, reče mu tudi, da hoče takoj v Ljubljano pisati, da ga opravišstvo ne sme več pošiljati. Namestu „Slovenskega Tednika“, zarenči nad njim, mu pa hoče, ako uže želi brati, naročiti drug pobožen list. In res Plemelj nij dve ali še celo tri številke „Slov. Tednika“ več dobil, katere pak je gosp. župnik prejemal na mestu njega; in potem, kakor si vsak lahko misli, gotovo sežgal ali uničil. Kako je na pošti mogoče na Plemelja naročene liste drugam dajati, to mi do sedaj nij še znano, kadar pa natanko poizvem, vam hočem poročati. K sklepu Plemeljevega raporta pri župniku omenim le še to, da mu je rekel, ako bode še naprej

naročen na „Slov. Tednik“, bi nikakor ne mogel priti z sv. obhajilom v njegovo hišo.

Kaj je Plemelj odgovoril, mi nij še natanko znano, samo toliko je mož rekel po resnici, da uže celo leto „Slov. Tednik“ bere a ne najde prav nič brezverskega v njem. Naj gosp. župnik rajši boljše skrbi za njegove dolžnosti in ljudi svari pred grdim ponočevanjem, razsajanjem, pretepanjem in drugim najgršim napakam, katerih je dosta v njegovi fari in naj nikar poštenega človeka tako v strahove ne jemlje in ne napada; ako bi drugi tako delali, potem gotovo nikoli nij mogoče miru, in nesloga bi še dalje trajati morala.

Na sv. Andreja večer, prišlo je mnogo tukajšnjih fantov tudi k omenjenemu krčmarju in to uže precej pozno v noči. Ker krčmar rad v miru po noči počiva in ravno tako njegova družina, prosil je fante, naj nikar ne razgrajajo, ker je uže pozno, na to se razsrdi in takoj odidejo. Pa komaj so domači dobro zaspali, in ura še le 2 čez ponoči odbila, zasliši se strašno ropotanje po vratih, krčmar vstane, gre gledat in vidi ravno tiste fante, kateri so malo ur prej pri njemu bili. Razbijali so po vratih, kakor roparji, celo hišo hoteli so pokončati, in to trajalo je do pol štirih zjutraj. Naj bolje mikalo jih je njemu škodovati, in res pometali so konjske truge čez most, odtrgali firmo-tablo od hiše, jo na nekovo drugo poslopje pribili in še nekatero drugo surovost učinili, posebno jih je veselilo pometati vse čez most v globok graben. Tako so mu napravili silno veliko škodo. Plemelj je šel takoj sodnji naznanit, prišla je komisija z županom Vestarjem iz Bleda, da so se prepričali, koliko škode ima, in prihodnji petek bode sodnijska obravnava.

Domače stvari.

— („Slovenski Tednik“) naznanja v vabilu na naročbo, da bode od novega leta naprej izhajal le trikrat na mesec, t. j. 1., 10. in 20. dne vsak mesec. — Kljub temu je ta časopis za kmete še zmirom najcenejši mej vsemi, ker velja le 70 kr. na četrt leta.

— (Za Preširnovo hčer.) Kdor mej Slovenci in Slovenkami se hoče blago domisliti Preširnovе hčere v smislu našega predzadnjega „listka“ in dunajskega dopisa v

zapadno-evropski urejena. Kar mi je posebno v oči udarjalo so bili težki perzijski tepihi, s katerimi so bila tla vsa pregrnena. Šifonjeri so bili gotovo dunajsko delo. Umivalnik, katerega Turčin pred vsako molitvijo, — in v koranu stoji, da mora na dan petkrat moliti — za umivanje rok in lic potrebuje, je okusno delo. Po stenah so visele v črnih okvirjih slike iz „Paul in Virginija“ in „trideset let iz življenja igralca“. Kakor Italijan svojega gosta, podvori tudi Turčin svojega, s črno kavo, kristijanski Bošnjak pa z rakijo slivovko. Kavo mi je serviral „Vlah“ z navadnim turškim priklanjanjem. Vsak Turčin v Bosni kliče svojega hlapca za Vlaha. Mislil sem si, bog ve, kako izvstuo arabsko kavo bom pil, pa sem se zmotil. Kava nij bila sicer slaba, pa kaj posebnega nij bilo na njej, kar je celo umljivo, ker jo Alai-beg iz Broda naročuje. Kakor je na iztoku navada, kava nij bila cu-

krena, nego poleg čaše je „Vlah“ položil tablico turškega cukra, ki je videti blizu tako kakor pekmez iz Kotunj (Quittenkaese). Pri vsakej žlički kave se prigrizne košček cukra in tako kava stoprv v ustih sladi. Če je bila kava samo srednje vrste, pa je bil tobak — pravi, izvorni Macedonec — tem iz vrstnejši. Alai-beg zapalil si je svoj dragoceni „čibuk“, jaz sem si pa zmotil „nargileh“ (cigaretto). Kadila sva potem, kakor dva prava Turka. Mej tem mi je Alai-beg pripovedoval marsičesa, pravil je, da je bil v Pešti, na Dunaji, v Trstu in v Zagrebu kamor ga njegova kupčija, zlasti pa jedižno kupovanje konj za vojsko večkrat pelje. Zemlje ima, kakor je rekel 8000 oralov, katero mu vso njegovi „kmetovi“ obdelavajo. Jako se je zanimal za delovanje bosniških železnic in za njihovo priključenje na hrvatske proge. Iz vseh teh razgovorov sem videl, da je Alai-beg precej izobražen

in da nij prenapet Turčin. Hotel sem razgovor na politiko zasukati, pa moj Alai-beg se je nekako principijalno izogibal tega predmeta, in nazadnje sem ga se ve da tudi jaz opustil. Po kavi me je peljal v svojo konjišnico, katera je njemu kot poveljniku konjikov, posebno gojenče. V konjišnici je stalo kakih 50 krasnih konj. Tega je cenil na 300 dukatov, družega na 400, tretjega na 500, tako da bi njegovi konji vrednost kakih 50.000 gold. predstavljali. Iz konjišnice peljal me je v vrt. Njegov prvi vrtnar je neki ogerski Švaba, drugi delavci pa večji del Bolgari. Z nekim posebnim ponosom mi je pokazal eksotične rastline v stekleni hiši. Pripovedoval mi je baje, da sta si s Strosmajerjem velika prijatelja, da je Strosmajer uže večkrat pri njem v Derventu kot gost bil, ter da mu je on prve eksotične rastline iz Djakovega poslal. Ženske glave nijsem nobene videl. Turške hiše so raz-

večerašnjem listu, naj izvoli svoj donesek poslati naravnost gospodu dr. Pogačniku advokatu na Dunaju, ali pa enemu naših državnih poslancev.

— (Konfesionalne postave.) Deželna vlada je — kakor „Sl.“ poroča — v novejšem času imenovanim farnim administratorjem na Kranjskem neki ustavila dohodke, ker so bili od škofa brez vladnega dovoljenja nastavljeni.

— (Iz starega trga) pri Ložu se nam piše: Pri nas se začenja letošnja sezona s Silvestrovim večerom. Omenjeni večer bode občni zbor naše čitalnice, potem igra „Filozof“, tombola, loterija in skupni punč. Med posameznimi točkami se bode tudi popevalo. Pred pustom 17. jan. imamo besedo s plesom; isto tako 7. febr. Pustni torek bode brž ko ne maškarada. Tudi v postu bomo imeli igre in skoro vsacih 14 dnij.

— (Nesrečen strelec.) Franc Bizjak, 28 let star iz Švice pri Dobravi, blizu Ljubljane je s tovariši v gozdu drva sekal. O poludne so obedovali in počivali okolo zakurjenega ognja. Tu pride Babnik vulgo Divjakov Lovrenc iz Dobreve, z nabito puško, jo sname z rame, in trči s kopitom ob tla. V tem času se puška sproži in cel strel zadene Bizjaka, kateri je v smrtni nevarnosti, ali vsaj dalje časa nij upati, da se ozdravi.

— (Obesil) se je v Glinku blizu Šmarja pod Ljubljano kmet Jože Kraljič v štali, na košno ramnico. Imel je pri obdukciji za en polič vode, torej nij bil prav pri pameti.

— (Velika pazljivost.) Blizu sv. Križana Dolenjskem so kmetski fantje ukrali vojakom, ki na kordonu za živinsko kugo stražijo, kar celo — peč in jo na travnik zanesli, kjer so jo vojaki še le drug dan našli. Tako se poroča „Sl.“ — Dokaz, kako zvesto čuvajo ti vojaki kugo, če celo peč zaspe!

— (Iz Gorice) se nam piše: Meseca januarja 1875 nameravajo napraviti Goričanje raznih stanov pod inicijativo gospe baronice Rašauer, zabavo v mestnem gledališču z godbo, petjem in dramatično predstavo. Sodelovali bodo tudi slovenski čitalniški pevci. Čisti donesek je namenjen fondu za deljenje jedil mej mestne uboge čez zimo. Gotovo blag namen, katerega naj bi se vsi vdeležili in pripomogli ubogim stradajočim revežem. Društvo za deljenje kuhinje je sestavljeno iz samih goriških gospa.

deljene na dva dela, na selamlik, oddelek za moške, in haremluk oddelek za ženske. Skoro bi rekel, da je moja navzočnost od prebivalec haremluka iz gosto omreženih oken vendar opažena in tudi uvažena bila. Pri mojih četrdesetih letih se ve da nijsem več Adonisu podoben; ter ne morem več biti predmet, na katerem žensko oko tako rado počiva, zlasti, če more to neopaženo storiti, vendar bi si pa mogel besede upotrebiti: „et observabanteum“. Čul sem po hednikih haremluka šumeti dolge ženske „feredže“ (plašče), in malo potem zabrnele so hripavo strune gotovo uže petdeset let starega glasovirja. Prva piesa je bila arija pesmi: „Ma donna é mobile, mai piu qual vento“ iz neke italijanske opere, na njo se je navezala arija angleške zamorske pesmi „Jim croco“ s svojim divje poskakajočim refrenom: „Twin about, wheel about, do just so“ kakor jo sužnji v zapadno-amerikanskih plantažah

— (Goriška čitalnica) ima svoj redni letni občni zbor 23. t. m. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu je: predsednikov govor, tajnikovo in blagajnikovo poročilo in volitev predsednika in odbora.

— (Dar.) Iz Gorice se nam piše: Njih Vel. cesar Ferdinand I. in njegova soproga Marija Ana Karlina sta blagovolila podariti institutu za škrofalozne v Gradu pri Gorici 6000 gold.

— („Žensko Listy“) se imenuje list, ki ga izdaje v Pragi „ženský vý.robni spolek český“ pod uredništvom znane češke spisateljice, Eliške Krásnohorské, za česko-žensko mladež. List prinaša članke o umetnosti, literaturi, zgodovini, estetiki, obrtu, šolstvu, posebno pak o ženskem gibanju in vprašanji sploh. Po pošti velja četrtletno — 55 kr.

Izpred porotnega sodišča.

(Konec.)

V Ljubljani 7. dec.

Zima obstoji vse in se zagovarja, da je bil pijan in zelo razkačen nad k svoje žene, taji pa, da bi bil kedaj govoril, da bo Jurija oslepil. Jurij Tonejec pravi, da je bil dozdej drvar, pa zdaj tega dela ne more več opravljati, piska tudi na klarnet, seveda brez not, le na um. Blizu stoječ je spoznal krucifiks, lučice, sveče, nož, klobuk. Štefan Tonejec ne pove nič novega. Ana Tonejec tudi nič. Barba T. trdi, da je videla, ko je Zima s pestjo Jurija v oko dregnil. Jože Zemva: enkrat sva se z Zimo menila o ženi, in Zima je dejal: „Dva se plazita za mojo ženo, eden je Jurij, tega hudičevega sleparja bom še oslepil, drugemu bom pa čreva spustil.“ Dr. Pestotnik in zdr. Wolf: Jurij ne bo nikoli bolje vidil, nego zdaj. Drž. pr. Kočevar, oziroma na to, da Jurij vendar še nekaj vidi, da je svečo, nož itd. spoznal, restringira zatožbo tako, da se Zima zatoži, da je z udarcem na oko Juriju tako pohabljenje napravil, katero je vid za vselej oslabilo. Vprašanja so se tedaj takole stavila:

1. „Ali je Mart. Zima kriv, da je 19. julija 1874 v svoji hiši v Zgornjih-Gorjih Jurija Tonejca v sovražnem namenu s pestjo tako udaril, da mu je s tem težko pohabljenje naklonil, katero je vid Jurija T. za vselej oslabilo?“

2. „Ali je M. Zima kriv, da je 19. jul.

popevajo. Iz te arije preskočila je igralka v ono lerchenfeldsko: „bitt herr hauptmann, bitt gar schön, lassens mich auf urlaub gehn“, in nazadnje ono staro francosko pesem: „Ah vous dirai-je maman“. Kateri hudič, sem si mislil, je pa ta repertoar skupaj zvezal! — Turčin o svojih ženah (kadinah) nikoli ne govori, zlasti s tujcem ne, in zato tudi jaz Alai-bega nijsem nič o tem vprašal. Zvedel sem pa pozneje v mestu, da ima samo eno kadino iz poturčenega starobosniškega roda Kulenovičev in dve hčeri, kateri italijanska Švicarka kot guvernantica podučava. Skupni obed pri Turkih tudi nijso v navadi. Vsaki je, kadar se mu poljubi, in kar je ravno tu: sadje, dinje, lubenice, čebalo, največ pa pečene koštrunovine. S tem je Alai Beg tudi mene še pogostil, ter mi pri slovesu na mojo karto v spomin svoje ime in vojniško šaržo zapisal.

t. l. pred svojo hišo v Zgornjih-Gorjah Štef. T. v namenu ga težko poškodovati s sekirino ostrino na levo pleče tako udaril, da mu je samo na sebi težko pohabljenje naklonil, katero je več ko 30 dnij motilo zdravje in za ravno toliko dnij nezmožnost svoj poklic opravljati prouzročilo?“

Državni pravdnik Hočevar nagovarja porotnike, naj na oba vprašanja z „da“ odgovore.

Zagovornik dr. Steiner meni, da zatoženec nij imel namen, Stefana težko poškodovati, zatoorej naj porotniki 2 vprašanje odnikajo.

Hočevar in potem tudi predsednik podučita porotnike, da če so dr. Steinerjevih mislij, lahko odgovore, „da, pa ne z namenom ga težko poškodovati, ampak samo z namenom ga poškodovati“. — Porotniki zapuste sobano, in grede se posvetovati in glasovat. Resultat je na 1. vprašanje „da“ enoglasno, na 2. vpr. „da“ pa samo z namenom ga poškodovati.

Sodba: 5letna teška ječa poostrena z 1 postom, vsak mesec po §§. 34 in 156 k. p., tudi je Zima dolžan, Juriju privatno odškodbo 200 gold. in Štefanu pak 36 gold. povrniti.

Novo mesto 15. dec. [Izv. dop.]

Denajšnje obravnavanje pred tukajšnjimi porotniki je tem zanimivejše, ker je zatoženec — duhoven. Zatožen je zločina kaljenja javnega miru in sicer:

Gosp. Miha Bogulin, župnik iz Poloma blizu Kočevja, 42 let star, je obdolžen, da je šestokrat in na več krajih se izrazil ostro proti vladnim naredbam, konfesionalnim postavam, proti ministerstvu itd. Posebno nespoštljivo in strastno je, pravi tožba, govoril 21. junija t. l. v gostilnici obč. predstojnika Antona Sigmunda iz Poloma po končanej obč. seji proti navzočnim in sicer sledeče: „Vlada obstoji iz samih judov in protestantov, ki zatirajo našo vero, ter nas vse . . . ; zatoorej imamo toliko dolgov in stoje vsa podvzetja“. To bi bilo po sodbi drž. pravdnikstva v sodnijskem smislu javno ščunvanje proti vladi in njenim organom. Vsled omenjene izjave je bil tudi župnik Bogulin citiran pred porotno sodišče.

Priče: Andrej Resel, N. Resel in Matija Hoenigmann so dokazovale, ka je župnik tisto res govoril. Fajmošter pa pravi, da nij tega govoril, da ga pa vse te priče osobno sovražijo, kakor so uže prejšnjega župnika sovražile. Janez Čuk, ki je bil 24. junija tudi v Sigmundovej krčmi, trdi, da nij nič slišal glede omenjene izjave župnikove; enako priča Janez Lobe, ki je bil tudi navzoč, da fajmošter nij tako govoril. Sploh so bila spričevanja navzočnih prič prava mešanica, eden se nij z drugim ujemal. —

Gospod župnik Bogulin se je nasprotno prav mirno in dobro zagovarjal, ter rekel, da je vse to, kar so priče proti njemu izpovedale, gola in izmišljena laž, ker so nalašč z bog vedi kakovšnjega uzroka to ovadili sodniji; tudi odvetnik dr. Skedel ga je precej dobro zagovarjal.

Porotniki, mej katerimi je bilo tudi več Kočevarjev, so tedaj na vsa vprašanja, ki so obsezala kaljenje javnega miru, ščunvanje proti vladi in njenim organom itd., odgovorili enoglasno: „nekriv!“ — Navzočn.

občinstvo je sprejelo ta izrek z zadovoljnostjo. Tudi državni pravdnik je bil uže mej tekem obravnavanja dve dolžitvi, kot nedokazani nazaj potegnili.

Odprto pismo.

G. L. Sab. in Fr. Col. v Glinjah.

Jaz nikakor ne dovoljujem, „Slov. Narod“ in drugo na me adresirana pisma na pošti v Borovljah vzeti in potem čez kakih 8 dni se le meni izročiti še manj pa jih popolnem za se obdržati.

Miha Sablačan.

Zahvala.

Čestitim gospodem državnim poslancem, kakor: Hečevar, dr. Schaffer, Dežman, grof Karbo, Pražák in drugim, ki se niso Preširnovi slavnosti 12. t. m. udeležiti mogli a so darove svoje za ubogo Preširnovu hčer poslali, lepo se zahvaljuje za poslani donesek: Slavnostni odbor za Preširnovu slavnost. Na Dunaju, 15. dec. 1874.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskih stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojiljino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišcanji v prsih.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Discuiton v pušicah 2 gold. 50 kr., i 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Kahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrazku Dischtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lomči Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Cernovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjarskih trgovinah; tudi razpošilja dunajski hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetih.

P. T. občinstvu!

Svarilo.

V novejši dobi poskuša neka umazana prodajalnica, ki se slučajno tudi Friedmann imenuje, s lažnjivimi oglasi prevajati občinstvo, ka bi si z našim dobrim imenom, ki smo si ga pridobili pri 15letnem poštenem poslovanju kupčijem, delala korist. — Opazuje se na naše dobro ime in da bi spleti na kakov način našo staroznano prodajalnico, razglašja prva, da je bila prej v „Praterstrasse“. V prosep občinstva samega smo tedaj primorani, to trditev proglašati za **javno laž**, ker lastnik one prodajalnice nij slednje **nikdar** imel na Dunaji v „Praterstrasse“, nego bil je le — barvar v St. Vidu.

Zaradi tega P. T. občinstvo gledé vsako pomote še enkrat opozorujemo, da je staroznani Bazar Friedmann dunajski, najceneji vir nakupovanja, uže 15 let neprestano le v „Praterstrasse“ št. 26, ki vsacemu na zahtevanje novo izdani božični in novoletni katalog brezplačno in franko razpošilja. (337—3)

S odličnim spoštovanjem

Bazar Friedmann,

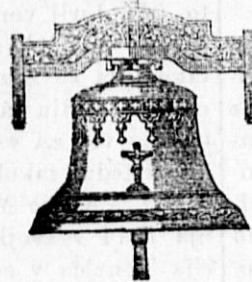
en gros & en détail:

Dunaj, Praterstrasse št. 26.

V Trstu: Corso, Piazza St. Giacomo št. 1.

Tužci.
16. decembra:
Pri **Stonau**: Reich iz Dunaja.
Pri **Mattei**: Bartel iz Wismarja. — Seidman iz Grada.
Pri **Mattei**: Erben iz Grada. — Rebek iz Ajdovsčine. — Wochel iz Trnovca. — Ben, Seidman iz Dunaja.
Pri **Zamorec**: Lih iz Meisna. — Kastele iz Višnje gore. — Debejak iz Ljubljane.
Pri **avstrijskem carju**: Matnič, Kunšič iz Radovljice.

Dunajski borza 17. decembra.
(Izvirno telegrafično poročilo.)
Evropski drž. dolg v bankovnih . . . 69 gold. 90 kr.
Evropski drž. dolg v srebru . . . 74 . . . 90
1850 drž. posojilo . . . 109 . . . 65
Akcije narodne banke . . . 1000 . . . 65
Kreditne akcije . . . 237 . . . 50
London . . . 110 . . . 75
Napoli . . . 8 . . . 92
C. k. cekini . . . 5 . . . 24
Švedro . . . 106 . . . 1

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medaliji za napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji, razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale Ignacija Hilcerja & sinov

v Dunajskem Novem mestu

(Ignaz Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasa,
ter tudi za vsake izdelke iz vlitiga metala.

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poročstvo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarni iz lesa ali železa po najboljši in najnovjši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobeih na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kedar koli treba, brez posebne naprave, tako da zvonovi dalje trpe in mnogo lepši pojo.

Tudi se zvonovi tako uredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kembiji drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako uredenje je iznašla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku in sam človek v kakih urah po zelo preprosti napravi brez vseh stroškov tako urediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj počasi tekó.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni. Zarad plače so ugodni pogoji. (287—11)

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vtila 2930 večjih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.